

Asia: VN/4070/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi Suomen osallistumisesta Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) toimintaan annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Poliisihallituksen lausunto

Oikeusministeriö on pyytänyt poliisihallitukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Suomen osallistumisesta Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) toimintaan annetun lain muuttamisesta.

Tavoitteena on, että Eurojustin puitteissa tehdystä terrorismirikoksia koskevasta tietojenvaihdosta säädetään Eurojust-asetuksessa, integroidaan näitä koskeva digitaalinen tietojenvaihto Eurojust-asianhallintajärjestelmiin sekä tarkennetaan tietojenluovutusvelvollisuutta. Tärkeää oli, että ehdotukset täyttivät EU:n tietosuojasääntelyn asettamat rajoitukset arkaluonteisina pidettävien, ennen muuta rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvien henkilötietojen sekä biometristen tietojen käsittelyn osalta.

Ehdotuksen mukaan myös kolmansien maiden yhteyssyyttäjät saisivat pääsyoikeuden Eurojustin asianhallintajärjestelmään. Eurojust on tähän mennessä tehnyt kolmansien maiden kanssa kaikkiaan 12 yhteistyösopimusta, joissa sallitaan operatiivisten henkilötietojen siirtäminen ja kolmansien maiden yhteyssyyttäjien lähettäminen Eurojustiin. Lisäksi neuvotteluita käydään 13 muun kolmannen valtion kanssa. Miten rikosasioiden tietosuojadirektiivin mukaiset kolmansien maiden tiedonluovutuksen vaatimukset on huomioitu näiden valtioiden osalta?

Ehdotuksen mukaan Eurojust voisi tietyissä tilanteissa jatkaa operatiivisten henkilötietojen käsittelyä myös tilanteissa, kun menettelyt ovat päättyneet vapauttavaan tuomioon tai syyttämättä jättämistä koskevaan päätökseen. Ajallista laajennusta on pidetty tarpeellisena uuden Eurojust -asianhallintajärjestelmän mahdollistamien tapausten keskinäisten yhteyksien havaitsemismahdollisuuksien tehostamiseksi. Eikö yhteyksien havaitseminen

kuuluisi kuitenkin Europolille?

Asetuksen uusi 21 a artikla määrittelee tapaukset, joissa jäsenvaltiot olisivat velvollisia antamaan tietoja terrorismitapauksiin liittyen. Aiempaa tarkemmin tehdään eroa rikostutkintojen ja oikeusmenettelyiden vaiheiden ja tietojenluovuttamisvelvollisuuden kesken. Tiedottamisvelvollisuus kansalliselle jäsenelle terrorismitapauksista alkaa heti oikeusviranomaisten osallistuttua tapaukseen. Tulisiko lain 8 §:ää selkeyttää tältä osin, että millä viranomaisella on velvollisuus tietojen luovuttamiseen?

Teknisenä huomiona direktiivin (neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta sen mukauttamiseksi henkilötietojen suojaa koskeviin unionin sääntöihin) oikea numero on (EU) 2023/2123.

Neira Taina
Poliisihallitus